

en Tid, da Spørgsmaalet henstod svævende, formener jeg, at det var et i enhver Henseende forstandigt og efter Situationen aldeles naturligt Skridt, som den høitærede Kultusministers Forgænger traf, nemlig efter forudgaaende Undersøgelse af den hele retlige Tilstand med Hensyn til Universitetet at forelægge Rigsdagen et Lovforslag, gaaende ud paa at bringe den endelige Løsning til Veie, og under hvis Behandling der jo ogsaa var Mulighed for, at der kunde stilles andre Tanker op angaaende, hvorledes en endelig Ordning skulde træffes, og disse Tanker bleve jo kaldede til at komme til Orde ved Behandlingen af det Lovforslag. Den samme Tanke har jo den nuværende høitærede Minister optaget ved at forelægge et lignende Lovforslag, ganske vist forskjelligt i enkelte Retninger, nemlig i de Retninger, hvor der kunde være Tale om et Skjøn, men ikke forskjelligt i Principet. Der kan jo imidlertid tænkes andre Løsninger end dem, som disse to Lovforslag indeholde. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har jo i sin Tid som Medlem af den Kommission, jeg omtalte, tænkt sig en tredie Løsning, og der kunde tænkes flere. Medens altsaa Forhandlingerne om en endelig Løsning af Forholdet saaledes ere indledede, forekommer det Standpunkt mig at være det naturlige, at man, saalænge en saadan Forhandling er svævende, opretholder den bestaaende Tilstand som saadan midlertidig, og ikke forværrer den. Hvis det maa være mig tilladt at bruge et Billede, som til en vis Grad kunde passe, vil jeg sige: Det er dog aldeles naturligt, og finder næsten altid Sted, naar der søres Fredsunderhandlinger, at der saa sluttes en Vaabensstilstand, og denne Vaabensstilstand vil saa blive afsluttet paa et af to Principer. Det gunstigste er: Status quo ante bellum; men det forlanges ikke her af Mindretallet, nemlig at der skulde reetableres midlertidigt den Formue, Universitetet har tabt i de sidste sex, syv Aar. Nei, den langt mindre gunstige Basis for en Vaabensstilstand, der ønskes af Ministeren og Mindretallet, er, at man ikke formindsker Tilstanden; det er hvad man kalder «uti possidetis»; hvad der er spist op, er spist op, men nu skal der ikke spises mere op, før Forhandlingerne ere afsluttede! Jeg havde havt noget Haab om, at Folkethingets Flertal maatte kunne gaa ind paa dette Standpunkt, der ikke vilde forpligte det længere end, indtil Forhandlingerne om Lovforslaget enten førte til en Lov, eller man kom til det Punkt, at man maatte sige, at de vare endeligt afbrudte. Jeg skal komme til at berøre et andet Punkt i Anledning af en Fordring af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds, og som ligeledes tjener til at belyse, forekommer det mig, den Loyalitet, hvormed den høitærede Minister er gaaet ind paa at foreslaa Forhandlingerne om den endelige Løsning af Spørgsmaalet i en Skikkelse, som gav det fyldestgode og

bedste Haab om et Resultat. Det er en tidsvarende Fundats for Universitetet. Da den foregaaende Undervisningsminister reiste det Spørgsmaal, var det ikke strax Konsistorium ganske klart, i hvilken Retning denne Opfordring gik, og hvad den egentlig mente. Man maatte gjøre sig klart, at en Fundats i den Forstand, som Fundatsen af 1788, vilde der ikke kunne være Tale om mere nu af den Grund, at der nu bestaar en saa væsentlig Afstillelse mellem Lovgivningsmagten og Regeringsmagten, som ikke dengang fandtes, saaledes at Partier, og særdeles vigtige Partier af, hvad dengang blev givet ved kongelig Anordning, nu maa siges at tilhøre Lovgivningsmagten, medens den nye Fundats som Regeringsforanstaltning maa være indskrænket til det, der tilkommer paa egen Haand Regeringsmagten. Men bortset deraf, maatte man ogsaa betragte det som noget Misligt at sætte Spørgsmaalet saaledes under Debat, at man nedsatte et stort Udvalg for at affatte en ny Fundats, uden at have noget omhelst bestemt Program, altsaa saa at sige, være nødt til at optage ethvert Spørgsmaal i dets uhyre Masse af Details og Forgreninger, for at spørge alle Vedkommende: Er her Grund til Forandring eller ikke? Dette vilde ganske vist være en mislig Fremgangsmaade, fordi det vilde føre til et aldeles uendeligt Arbejde, som rimeligvis vilde vare ganske overordentlig lang Tid. Derfor var det, man foreslog Ministeren, som det Første, der vilde være nødvendigt Forarbejde dertil, og hvortil der under alle Omstændigheder var stor Trang, at kodificere altsaa ikke officielt udstede nogen ny Fundats, men kodificere de gjældende Bestemmelser — et i og for sig ingenlunde let Arbejde, fordi der er saa Meget, hvoraf det ene griber ind i det andet og har affattet det andet, og det maa fremstilles saaledes, at man fik et virkeligt Overblik over de gjældende Universitetsbestemmelser. Det maatte være Forarbejdet. Naar det var gjort, kunde man udpege de bestemte Realitetspunkter, med Hensyn til hvilke man mente, at der maatte søres Forhandlinger om Forandring i den gjældende Ret, forsaavidt det maatte anses for nødvendigt og ønskeligt for at fremme den hele Forhandling om Universitetet. Jeg skal nu bemærke i Anledning af de Opfordringer, der ere komne, at Arbejdet var sat igang, ligesom der i indeværende Finansaar vil blive gjort Indberetning om dets Fremme til Ministeriet. Materialet er samlet, og Planen er lagt, hvilket ikke var let, og lagt saaledes, at ved Siden af systematisk, paragrafvis Ordning, som noget maa forandre den bestaaende Lovteksts Ord, — thi ellers blev det Hele meningsløst — men med Henviisning til de bestemte Lovsteder, hvor Hjemmel for det findes, har man kronologisk aftrykt alle de enkelte Bestemmelser saaledes, at man paa hvert enkelt Sted vil kunne finde Berettigelse til alt det, som opføres i Lovs Form men uden Lovkraft. Dette